

друштву информација и знања, системска примена менаџмента представља природни предуслов успостављања професионалног ауторитета и успешног остваривања библиотекарске мисије“, а то је, морамо признати, основни циљ сваког узорног библиотечног стручњака, било да је практичар или теоретичар.

Завршно поглавље ове инспиративне и врло актуелне књиге је круна свега што су аутори хтели да наму њој покажу, а то је како функционишу менаџмент и библиотекарство као две, могло би се рећи, сродне дисциплине, чији је заједнички именитељ знање. Како управљати знањем, брину се менаџери, и како посредовати између знања и корисника тога знања, библиотекари. Пред библиотекама и библиотекарима

21. века су нове шансе, поручују аутори. Треба их искористити.

Ова стручна и научна књига могла би се читати, рецимо, и као роман у којем главни јунаци *Менаџмент* и *Библиотекарство* функционишу као равноправни партнери у *друштву* и *добу знања*. Писана је једноставним, питким научним стилем, а осваја душу професионалног читаоца сопственом душом. Има у њој професионалне и научне топлине која је чини *научном књигом са душом*, у којој је уприличен неизбежни сусрет двају јунака, који ће им помоћи да постану *нераздвојни јунаци нашег доба*, а и неког будућег.

Бојана Вукотић  
Народна библиотека Србије  
bojana.vukotic@nb.rs

## Фототипско издање часописа *Зенит*

*Зенит*. Београд: Народна библиотека Србије, Институт за књижевност и уметност; Загреб: Српско културно друштво Просвјета, 2008. Фототипско издање.

Крајем 2008. године објављено је капитално, фототипско издање часописа *Зенит* (сва 43 броја која су објављена од 1921. до 1926. године, штампана изворно, у оригиналном формату), у комплекту са монографијом о часопису, чији су аутори Видосава Голубовић и Ирина Суботић. Издање свих бројева часописа у оригиналном формату и монографија, смештени су у специјалној кутији, а опрему за ово издање осмислио је дизајнер Јован Чекић. Издавачи су Народна библиотека Србије и Институт за књижевност и уметност из Београда и Српско културно друштво Просвјета из Загреба. Ово луксузно издање штампано је у тиражу од 1.000 примерака.

Часопис *Зенит*, интернационална ревија за уметност и културу, један је од најрадикалнијих југословенских часописа и најзначајнији авангардни часопис на простору међуратне Југославије. Далеке 1921. године, покренуо га је и уређивао Љубомир Мицић. Почео је да

излази у Загребу, да би га 1924. редакција пренела у Београд. *Зенит* је од стране историчара уметности и књижевности оцењен као најзначајнији авангардни часопис на простору међуратне Југославије. Окупљао је авангардне књижевнике и уметнике са свих страна света, а на изложбама које је *Зенит* организовао, могла су се видети имена Кандинског или Шагала. Покрет је оспоравао националне културе и митове и залагао се за нову уметност и нови тип европејства. Овај авангардни покрет је и назван по часопису – *зенизитам*, а био је повезан са свим савременим авангардним правцима.

Монографија садржи студије Видосаве Голубовић и Ирине Суботић о самом часопису, затим летопис часописа, биографије свих сарадника часописа са фотографијама и сликама (када су у питању аутори сликари), библиографију – све приказе и прилоге о *Зениту* и зенизитизму до објављивања монографије (укључујући и оне у електронском



облику – вебографију), индекс имена и резиме на енглеском језику.

Објављивање фототипског издања и пропратне грађе, пре свега обимне монографије, доприноси да се о *Зениту* и зенитизму сазна онолико колико часопис и овај авангардни покрет заиста и заслужују. Томе ће нарочито допринети и чињеница да се комплетно издање може наћи и на сајту Народне библиотеке Србије, као део дигиталне збирке НБС и да је, самим тим, уврштено и у светску дигиталну баштину у оквиру пројекта Светска дигитална библиотека.

Фототипско издање *Зенита* проглашено је издавачким подухватом године на Сајму књига у Београду и добитник је Награде „Стојан Новаковић“ Библиотекарског друштва Србије, као подухват од изузетног значаја који представља посебан допринос библиотекарству.

Сама појава овог капиталног издања, а затим и награде које су му додељене, покренули су низ промоција, разговора, позитивних критика у штампи. У Народној библиотеци Србије почела је реализација серије предавања и округлих столова, а планира се и међународна конференција и стручни скуп о *Зениту*.

Мр Здравка Радуловић  
Народна библиотека Србије  
zdravka.radulovic@nb.rs

## Српска библиографија: књиге 1868-1944.

*Српска библиографија: књиге 1868-1944*, том 1-20. Београд: Народна библиотека Србије, 1989-2009. Доступна у штампаном и дигитализованом облику.

Први том националне ретроспективне библиографије *Српска библиографија: књиге 1868-1944*. у издању Народне библиотеке Србије, изашао је из штампе 1989. године. Након 20 година, 2009. године, објављен је и последњи, 20. том (слова А-Ž).

Средином прошлог вијека, на непосредну иницијативу Друштва библиотекара Србије, Савет за науку и културу Србије донио је 19. јула 1954. године одлуку о формирању републичке Комисије за израду Српске ретроспективне библиографије. За председника Комисије именован је др Борислав Т. Благојевић. Постављене су основне смернице рада и извршена основна периодизација. Одлучено је да се најпре приступи обради књига из последњег периода (1868-1944), што је и разумљиво, с обзиром да тај период готово уопште није библиографски покривен. Комисија је припремила правила за библиографску обраду књига, као и остала потребна упутства. Основни критеријуми по којима је вршена селекција грађе били су: територијални, језички и национални.

У оквиру библиографске обраде, комплетна грађа је обрађена *de visu*, за сваку публикацију урађена је каталожка и стручно предметна обрада.

У односу на врсту грађе, библиографија обухвата све књиге у конвенционалном значењу речи, укључујући и такозвану периодику у ширем смислу (календаре, извештаје, годишњаке, алманахе, завршне рачуне, зборнике, споменице и сличне публикације), затим, картографске публикације (изузев географских карата), графичке публикације уколико су оформљене као књиге, музикалије и одређене врсте ситног материјала, као што су: сепарати (без обзира на број страна), књижевни радови и законски текстови, макар били и на једном листу. Посебно треба нагласити да су приликом библиографског описа обрађени и садржаји највећег броја зборника радова, календара, алманаха, споменица... Правила за библиографско описивање заснована су на Упутствима за библиографску обраду књига ретроспективне библиографије за период 1868-1944.

Овај замашни посао отпочео је 1. октобра 1954. године у Народној библиотеци Србије. До краја септембра 1955. године, све послове су обављали хонорарни сарадници, али под непосредним руководством Комисије. Руководио је пројектом преузима Милен Николић, први сарадник у сталном радном односу.